

Faro (Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed)

Hoe ga je ethisch te werk?

Kruimelpad

1. [Kennis](#)
2. [Mondelinge geschiedenis](#)

Mondelinge verhalen verzamelen, onderzoeken en delen is mensenwerk. Soms komen er gevoelige thema's aan bod, emoties kunnen het overnemen of het wordt op een andere manier heel persoonlijk. Het is daarom belangrijk om ethisch te werk te gaan. Hier vind je daarvoor een aantal richtlijnen.

Dit overzicht kwam tot stand tijdens de bijeenkomst van het Lerend netwerk mondelinge geschiedenis op 13 november 2023. We werkten daarvoor verder op een model uit het Verenigd Koninkrijk, dat je [hier](#) terugvindt.

De richtlijnen

1. Creëer een **interviewsetting** die welzijn en veiligheid garandeert en vertrouwen biedt.
2. Respecteer de **vertrouwelijkheid** van dit persoonlijke gesprek. De kracht van verhalen is immers de persoonsgebondenheid.
3. Een geïnterviewde werkt **vrijwillig** mee aan een project en kan altijd beslissen om niet verder te gaan. De geïnterviewde heeft het recht om niet te antwoorden op bepaalde vragen, of om bepaalde onderwerpen niet te willen bespreken.
4. Behandel geïnterviewden als **gelijkwaardige individuen**: ze zijn in staat om hun eigen beslissingen te nemen over hoe de door hen verstrekte informatie kan worden gebruikt, gedeeld en openbaar gemaakt.
5. Wees je bewust van het **machtsverschil** dat een interviewsetting kan oproepen en maak dit bespreekbaar.
6. Ga op meerdere momenten het gesprek aan over de **toestemming** van de geïnterviewde, bijvoorbeeld voor het verzamelen van het verhaal, voor de analysefase en de verwerking, het delen Ga er niet vanuit dat de geïnterviewde bij de start alle gevolgen kan overzien.
7. Informeer de geïnterviewde over het **volledige proces** van mondelinge geschiedenis: hoe verkregen informatie en gegevens worden gebruikt, verwerkt, gemetadateerd, gedeeld, verwijderd. Geef aan dat er voor de verschillende types van verwerking verschillende

gradaties van termijnen bestaan. Leg de rol van de geïnterviewde in elk onderdeel van het proces vast.

8. Breng na het gesprek de **mogelijke gevolgen** van het delen van gevoelige informatie in kaart (risicoanalyse) en bespreek de mogelijke maatregelen met de geïnterviewde (bv. anonimiseren, ontsluitingstermijn). De wil van de geïnterviewde primeert.

9. Maak ruimte voor **nazorg**. Wijs de geïnterviewde desgevallend door naar een netwerk dat de zorg kan continueren.

10. Zorg dat bronnen die via de methodiek van mondelinge geschiedenis tot stand komen **duurzaam bewaard** worden, zodat ze op langere termijn beschikbaar zijn voor nieuw onderzoek. Hiertoe is het opstellen van randdocumentatie noodzakelijk, evenals het helder aanduiden van de ontsluitingstermijn.